

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 7. Didacus Boroa oppida Tapensis provinciæ cis Igaim posita
perspicit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

dère. Carachure primus popularium Baptismum meruit, ceteris in sequentes menses dilatis. Trans Igaim etiam feliciter surgebat Sanctæ Annæ colonia, octingentis familiis conspicua, quas Ignatio Martinio ad Chiriguânas profecto Emmanuel Bertot magnis augmentis rexit, quæ augmenta ad hunc & sequentes annos pertinentia sigillatim non recenseo, quod authentici codices nuper conflagrantes constat tamen ab ejus origine hæcenus ex eâ gente per Societatis homines quinquies mille & quingenta capita per primum Sacramentum Christo asserta fuisse. Grassante peste Emmanuel Bertot ad ægros per bajulos ferebatur, infirmâ manu baptismum & alia Sacramenta conferens; nam solus numerosum oppidum procurabat, nec aliunde sperare poterat auxiliarem Socium, quod ferme singuli in singulis oppidis versantes multiplicitate operum pænè obruerentur. Quid facitis, Europæi Academici, bibliothecas diu noctuque evoluentes, operam & oleum perdendo, dum nos tantam operarum inopiam quotidie lugemus?

Quinquies mille & quingenta capita sacro Fonte immersa.

CAPUT VII.

Didacus Borroa oppida Tapentis Provinciae cis Igaim posita perspicit.

Mille & septingenti & sexaginta novem ritè loti.

Item ferme septingenti.

Item mille & nonaginta quatuor.

Nonon quadringenti & septuaginta. Et sexcenti & sexaginta septem.

Item mille ducenti & quadraginta novem.

Nonon septingenti & undecim.

EX Sanctæ Annæ statione Provincialis Igaim transmittens, Araricanam Nativitati Beatæ Virginis dicatam coloniam, eodem die tenuit, cui regendæ Petro Alvares in Peruviam profecto successerat Paulus Bennavidius: unde jure merito Araricani dicere possunt: Petrus & Paulus legem tuam docuerunt nos, Domine. Quorum utriusque maximè operâ ducenti & sexaginta-novem supra mille infantes, & quingenti ferme adulti, longè pluribus in Catechumenorum album relatis, Baptismum suscipientes, hoc anno Christianis nominibus insigniti sunt. Paucis milliaribus Araricâ abest Divorum Cosmæ & Damiani oppidum, hujus anni partus, sed præcedenti ab Valquio Provinciali conceptus. Mense Januario ineunte, hunc locum occupavit Adrianus Formosus Neapolitanus, qui mille familias Ethnicorum ex vicinis nemoribus mirabili felicitate reduxit: ex quibus nongentos atque duodecim ex omni ætate baptizavit. Is ad villam evocatus moribundæ mulieri Baptismum collaturus, in has voces erupit. O, si equus in oppido esset, quo vectus periclitanti quàm citissimè auxilium conferre possem! quo dicto, domo egressus, occurrit duobus adolescentibus, equum ex alio oppido advehentibus: quo consensu, præcipiti cursu ad ægram volavit, animam jam vix recipiantem: quâ baptizatâ, in laudes misericordis Dei multis verbis excurrit; non enim dubium erat, sine Baptismate eam mulierem emigraturam, ni copia equi superstitisset. Inde non longè aberat Sancti Michaëlis colonia, ubi Christophorus Mendoça & Michaël Gomez præter jam baptizatos, baptizandosve mille & nonaginta-quatuor adultos, necnon quadringentos & septuaginta-duos infantes, sacro Fonte immersere. In vicinâ Sancti Josephi sede Josephus Cataldinus quadringentos ferme proventæ ætatis homines, & ducentos sexaginta-septem infantes, solus ipse Christianos fecit. Ibidem puer septennis patrem suum pellicis amoribus obnoxium non desistebat monere, ut se pessimis vinculis extricaret: sed homo ferox ab puero se objurgari non patiens, irâ & indignatione correptus, ut se ab importuno monitore eximeret, non semel pro cibo venenosam radicem obtulit. Sed puer, seposito veneno, patrem non desisteat rogare, ne viam perditionis capessere. Constantiæ in tantilla ætate primum fuit de parente triumphasse, qui tandem innocenti censori dans manus, pellicem alteri Indo nuptui tradidit. Sancti Thomæ oppidum Ludovicus Ernotius pergebat regere, operâ Emmanuëlis Bertorii subinde adjutus, magno animarum proventu: nam hoc anno mille & ducenti & quadraginta-novem adulti, præter septingentos & undecim infantes, baptizati sunt, & supererant longè plures Ethnici Catechumenique, idem sibi beneficium conferri postulantes. Felix hic fuit adolescentis exitus, amore patriorum morum ab aspectu Sociorum nostrorum fugientis, diligentissimeque intendentis, ne in Christianæ Catecheseos calles aliquando incideret. Is lignum ingens super terram elatum escâ suppositâ ita libraverat, ut si quæ fera subtus incederet, deturbato levi retinaculo, eo cadente, opprimeretur. Interjecto verò tempore, ad locum insidiarum inadvertenter rediens, ligni casu ita ipse obrutus est, ut reliquo corpore contrito, solum caput & manus extarent: quarum nisu suffosâ humo, ab superposito pondere se

utcumque

utcumque extricans, animæ remedium per Baptismum rependo, petitum venit & obtinuit.

D I A C U S Boroa Provincialis, in inspectione Paranae, Urvaicæ, & Tapensis Provinciae, præter benè magnum infantium numerum, octingentos ferè adultos suâ manu primo Sacramento initiavit. Nam Socii in singulis oppidis, si quos haberent Catechesi informatos, lubenti volentique in aliquod onerosæ dignitatis solatium baptizandos offerebant. E Tapensi Provincia per Japeivense Urvaicæ ultimam oppidum iter circumflectens, ad portum Boni aëris navigavit, unde Franciscum Diastanium, quadriennali procuratione apud Senatores Regios pro Indorum defensione ante occupatum, ad Tapensem Provinciam amandavit, in Jesu-Mariano oppidò contra Mamalucos invigilaturum; nam tumor increbuerat, non ex vano sumptus, eos in Neophytos nostros Tapenses arma mōsiri. Petrus Romeus, rerum gestarum ab Sociis suæ curæ subditis seriem scribens, tredecim millia & octingenta in numerum filiorum Dei, hoc, de quo scribimus anno, per Baptismum fuisse relata asserit. Qui numerus ferè nullus erat, si conferretur cum Catechumenis aut Ethnicis ad mare vergentibus, infinitam materiem præbituris, si copia Sociorum suffecisset: sed Socii magnâ ex parte singuli in singulis oppidis præsentibus laboribus vix, aut ne vix quidem, pares erant: nedum ad longinquiora extendi poterant. Nam in his rerum initiis, singulis incumbere areas domorum novis incolis assignare, templum & privatas ædes pro se exstruere, leges politicas stabilire, per se vel per alios ad oppida Ethnicos invitare, venientes excipere, grafsante peste per latibula sparfos ægros inquirere, in oppido victitantibus omni officiorum genere adesse, Catechesim facere, Sacramenta ministrare, dolentes solari, Ariolorum technas evolvere, infirmorum corporibus mederi, venam secare, pharmaca miscere, ulcera tractare, agrum exercere, hortulum componere: quibus si addas Sacerdotale pensum, vix spatium sumendi cibi carpensive somni suppetebat. His accedebat ciborum insolentia, panis, vini, & rerum pænè omnium inopia, gentis novæ fastidiosi mores, atque intolerabilis pænè solitudo; nam cum barbarissimis hominibus conversari, tormentum potius quam solatium est. Et quia centum & quinquaginta leucis urbes Hispanorum, ubi necessariæ res ad vestitum emebantur, distabant, infinitis prope incommodis Apostolici viri implicabantur, quo in opere unus hoc anno morte cruenta sublati est.

D U O Guaitaniæ oppida post transmigrationem maximè laborabant vestimentorum penuriâ, idèò quòd campi & sylvæ Paranae adjacentes gossipio alendo non satis idonei essent, vapore fluviali ante maturitatem florem corrumpente. Cui malo mederi volens Antonius Ruifus, centum & quinquaginta leucarum itinere ad Sanctæ Fidei urbem Petrum Spinofam cum selecto Neophytorum manipulo miserat, ovium greges per immensam solitudinem advecturum; & jam pænè medium iter confecerat, cum res accidit luctuosa. Paucis ante diebus aliquot Hispani viatores Guapalachibus vagabundis Barbaris damnum intulerant, qui in vindictam intenti, simul ac ex campis non procul ab Paranae littore fumum, viatorum vestigium, conspexere, rati Hispanos esse, in tempestâ nocte ad eum locum, ubi cum suis Petrus Spinofa sub dio, ut fit, pernoctabat, summo silentio veniunt, & primo statim impetu quinque Neophytos ejus comites jugulant. Secundus impetus fuit in ipsum Spinofam, tumultu expergefactum, petentemque, quid rerum ageretur: cujus vocem ut audire Barbari, opinantes eum unum ex Hispanis esse, quos neci destinaverant, magno tumultu nudavere, nudatumque verberibus affecere, donec putarent expirasse. Sed is post tot verbera utcumque sibi redditus, suaviter invocans JESUM & MARIAM, provocavit iteratum paricidarum furorem, tumultuose vociferantium, frustra ab JESU & MARTIA eum auxilium petere: inter quas impietatis voces penitus oppresserunt. Brachio ejus avulso, reliquum cadaver tygris escam futurum hinc inde distrahère. Ut illuxit, & Sacerdotem abs se occisum perspexere, ferunt pœnituisse facti; nam ad necem solummodò querere

CAPUT VIII.

De reliquiis Missionariorum rebus.

Provincialis octingentos baptizat.

Summa baptizatorum.

Sociorum multiplices labores.

CAPUT IX.

Petrus Spinofa à Barbaris trucidatur.

Quinque ejus comites interficiuntur.